

Vyřádění Národní rozpočtové rady (NRR) k návrhu státního rozpočtu na rok 2026

Dne 26. ledna 2026 vláda schválila návrh státního rozpočtu na rok 2026, který počítá s deficitem ve výši 310 mld. Kč. V souladu s § 21 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti (dále jen „Zákon“) konstatuje NRR, že **tento návrh je v přímém rozporu s jeho aktuálním zněním**. Zákon a platná metodika jeho výkladu definují závazný výdajový rámec státního rozpočtu a státních fondů pro rok 2026 na základě tzv. strukturálního schodku sektoru vládních institucí ve výši 1,75 % HDP. **Ten odpovídá hotovostnímu deficitu státního rozpočtu ve výši 237 mld. Kč.** Tuto částku je možné v souladu se Zákonem a rozpočtovými pravidly¹ navýšit o tzv. návratnou finanční výpomoc na výstavbu jaderné elektrárny Dukovany (společnosti EDU II) a o výdaje na obranu země přesahující 2 % HDP (175,7 mld. Kč)². Původní návrh rozpočtu na rok 2026 schválený minulou vládou dne 30. 9. 2025 počítal s výdaji na obranu ve výši 206,5 mld. Kč (2,35 % HDP) a umožňoval tak zvýšit výdaje rozpočtu nad rámec schváleného výdajového rámce o 31 mld. Kč (0,35 % HDP). Předchozí návrh státního rozpočtu obsahoval taktéž částku na návratnou finanční výpomoc včetně souvisejících operací s EDU II ve výši 18 mld. Kč **a povoloval tedy výsledný hotovostní deficit ve výši 286 mld. Kč.**³

Tento limit však není relevantní pro srovnání s návrhem nové vlády z 26. ledna 2026, neboť v něm zmíněný výdaj na návratnou finanční výpomoc včetně souvisejících operací s EDU II již není obsažen a vláda v něm snížila výdaje na obranu tak, že maximálně přípustný deficit 237 mld. Kč lze navýšit o 9 mld. Kč, neboť výdaje na obranu jsou napříč kapitolami rozpočtovány ve výši 184,7 mld. Kč (2,10 % HDP).

Závazný limit deficitu dle Zákonu tak činí 246 mld. Kč a návrh státního rozpočtu tento zákonný strop překračuje o 64 mld. Kč.⁴ Tato suma představuje objem výdajů, pro které nemá vláda k dispozici ani příjmy, ani Zákonem povolený schodek. Zároveň navržený deficit implikuje strukturální schodek sektoru vládních institucí dle odhadu Ministerstva financí (MF ČR) ve výši 2,2 % HDP a dle odhadu NRR až 2,5 % HDP, což v každém případě přesahuje hranici strukturálního schodku povoleného Zákonem pro rok 2026. Jde o první případ za dobu platnosti Zákonu, kdy je samotný vládní návrh státního rozpočtu v těchto klíčových parametrech již ex-ante v explicitním nesouladu s maximálními zákonnými limity.

1. Nestandardní situace, výklad a aplikace pravidel

NRR si uvědomuje, že návrh státního rozpočtu pro rok 2026 vzniká v bezprecedentní situaci. Poprvé v dějinách samostatné České republiky byl rozhodnutím Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „Sněmovna“) původní vládou navržený rozpočet vrácen k přepracování v okamžiku, kdy v mezích proběhlé volby do Sněmovny změnil její složení. Přicházející nová vládní většina tak vracela rozpočet k přepracování vládě, která většinu ztratila. Zároveň se vedla politická i výkladová diskuse o tom, zda má odcházející vláda po proběhlých volbách poslat původní návrh státního rozpočtu do Sněmovny po volbách znovu, či nikoliv.

Žádná z těchto okolností ale podle NRR nemění nic na faktu, že **příprava návrhu státního rozpočtu musí probíhat podle platného Zákonu a vláda je Zákonem vázána předložit návrh státního rozpočtu v každém okamžiku v jeho mezích a limitech.** Stávající verze Zákonu včetně stropů pro maximální přípustné strukturální schodky veřejných rozpočtů byla schválena již v roce 2023 a nebyl k ní žádný alternativní návrh, pozměňovací návrh a ani žádná diskuse ve Sněmovně. NRR tím pádem brala za dané, že normou se chce řídit celá politická scéna bez ohledu na to, kdo bude právě vládnout.

Po sněmovních volbách v říjnu 2021 se taktéž změnila vláda a do roku 2022 vstupovala Česká republika v rozpočtovém provizoriu, během něhož taktéž sestavovalo MF ČR státní rozpočet pro běžící kalendářní rok. Ve *Zprávě k návrhu zákona o státním rozpočtu (Sněmovní tisk 144/0, únor 2022)* tehdy MF ČR uvádělo, že státní rozpočet je v souladu s národní legislativou, tedy i výdajovým rámcem daným Zákonem.⁵

¹ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

² To umožňuje § 8 (3) rozpočtových pravidel. Dle § 1 (2) zákona č. 177/2023 Sb., o financování obrany České republiky se pro stanovení této částky použije prognóza nominálního HDP uvedená v *Rozpočtové strategii sektoru veřejných institucí*.

³ Všechny výhrady NRR k tomuto návrhu bývalé vlády byly transparentně publikovány ve *vyřádění* z října roku 2025.

⁴ Konečný rozpočet výdajů kapitoly Ministerstva obrany ČR v návrhu předloženém Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR je o 1 mld. Kč nižší, než výdaje této kapitoly schvalované na jednání vlády dne 26. 1. 2026. O tento objem se tak dále snížil maximálně přípustný deficit státního rozpočtu.

⁵ Část 1.5.1 Zprávy k návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2022: „*Návrh příjmů a výdajů kapitol státního rozpočtu a státních fondů na rok 2022 je v souladu s konsolidovaným střednědobým výdajovým rámcem podle zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a podle zákona o rozpočtových pravidlech*“.

NRR proto považuje za neudržitelnou argumentaci předkládajícího MF ČR, že na přípravu rozpočtu po jeho vrácení Sněmovnou se omezení daná Zákonem nevztahují.⁶ Současně NRR upozorňuje, že orgánem oprávněným dle § 21 Zákona hodnotit, zda a jak jsou fiskální pravidla plněna a jak mají být aplikována, je právě NRR. MF ČR, potažmo vláda jsou naopak povinnými subjekty, které v souladu se Zákonem musejí jednat (k argumentům MF ČR dále viz přílohu). Za signifikantní proto NRR v této souvislosti považuje, že *Důvodová zpráva* ([Sněmovní tisk 94/0, únor 2026](#)) k předloženému návrhu státního rozpočtu pro rok 2026 sice konstatuje soulad tohoto návrhu s právem Evropské unie, ale nikoli soulad s národními fiskálními pravidly uvedenými v Zákoně.

2. Další zjištění

NRR pozitivně hodnotí, že návrh **státního rozpočtu na rok 2026 netrpí některými vadami, kterými trpěly rozpočty v minulých letech**. Například odhad výnosu z emisních povolenek je realističtější, celkové příjmy státního rozpočtu byly řádně posouzeny Výborem pro rozpočtové prognózy, nevykazují známky jakéhokoli záměrného zkreslení a neplánuje se mimorozpočtové krytí některých výdajů ve Státním fondu dopravní infrastruktury. **Nicméně z pohledu NRR by bylo neakceptovatelnou cenou za odstranění těchto nedostatků to, že by se naopak nedodržovaly základní principy pravidel rozpočtové odpovědnosti.**

Vláda i v tomto návrhu zachovala v kapitole Ministerstva dopravy výdaje ve výši 19,6 mld. Kč (např. dostavba dálnice D11) označené jako výdaje obranné, což NRR zpochybňovala již v návrhu státního rozpočtu předloženém předchozí vládou. NRR má velmi vážné pochyby, že by tento výdaj na základě aktuální metodiky NATO mohl být jako celek uznán jako výdaj obranný.⁷

Dále NRR konstatuje, že považuje za nestandardní způsob, jakým byly upraveny výdaje tzv. parlamentních kapitol (např. Ústavní soud), tedy institucí, jejichž rozpočet by dle § 8 rozpočtových pravidel měl schvalovat Rozpočtový výbor Sněmovny, nikoliv vláda. Tento mechanismus je dlouhodobě ustáleným způsobem ochrany na vládě nezávislých institucí a je relevantní a usazenou součástí **dělbý moci mezi exekutivu a moc zákonodárnou**. MF ČR nicméně uvádí, že ani zmíněná část rozpočtových pravidel v případě předložení státního rozpočtu po jeho předchozím vrácení Sněmovnou neplatí a ochranu tzv. parlamentních kapitol není třeba respektovat. Tato záležitost není podstatná z hlediska vládou navržených celkových výdajů státního rozpočtu, protože zmíněné kapitoly úpravu výdajů samy akceptovaly. Ovšem NRR má o tomto výkladu silné pochybnosti a doporučuje alespoň následně zhojit postup úpravy výdajů u těchto kapitol usneseními Rozpočtového výboru Sněmovny.

3. Výhled na rok 2027 a úprava fiskálních pravidel

NRR konstatuje, že se v průběhu času naplňuje její očekávání, že efekty konsolidace z minulých let se postupně vyčerpávají a sestavování rozpočtů je kvůli **zvyšování objemu automaticky valorizovaných výdajů, novým nákladným výdajovým prioritám a neúli adekvátně přizpůsobovat tempu růstu výdajů příjmy veřejných rozpočtů rok od roku komplikovanější a náročnější**, a to přesto, že se česká ekonomika nachází v růstové fázi hospodářského cyklu. Jak již NRR informovala⁸, sestavování rozpočtu na rok 2027 se může ukázat jako ještě složitější, než jaké byly práce na rozpočtu roku 2026. V té souvislosti proto NRR věnuje a bude věnovat mimořádnou pozornost navržené klíčové úpravě fiskálních pravidel, které jsou předloženy k projednání Sněmovně ([Sněmovní tisk 90/0](#)). **Jejich nastavení – ať už v podobě harmonizace s novými fiskálními pravidly v rámci EU, či úpravy na úrovni národní – bude určovat dráhu veřejných financí a jejich udržitelnost na mnoho let dopředu.**

⁶ MF ČR (2026): <https://mf.gov.cz/cs/ministerstvo/media/v-mediich/2026/mf-k-nepresnym-tvrzenim-nrr-na-siti-x-62715>.

⁷ NRR navíc dodává, že současná vláda by bez označení těchto výdajů jako výdajů obranných nenaplnila literu již zmíněného zákona č. 177/2023 Sb., o financování obrany České republiky, který ukládá držet obranné výdaje alespoň na úrovni 2 % HDP.

⁸ [Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí](#) (NRR, 2025).

Příloha

Ministerstvo financí uvádí ve svém vyjádření k návrhu státního rozpočtu tři teze:

- (1) *Rozpočtové rámce, které jsou stanoveny zákonem o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, se podle zákona o rozpočtových pravidlech vztahují na přípravu návrhu zákona v řádném termínu, nikoliv na jeho novely či úpravy.*

NRR odmítá, že by Zákon a rozpočtová pravidla neplatily pro případ přípravy rozpočtu po vrácení prvotního návrhu Sněmovnou, protože by to vytvářelo pro jakoukoli vládu extrémně snadnou cestu k obcházení zákonných výdajových limitů a povoleného schodku tím, že si vláda návrh „vrátí sama“ rozhodnutím vlastní většiny ve Sněmovně. Navíc MF ČR samo ve zmíněném návrhu úpravy fiskálních pravidel ([Sněmovní tisk 90/0](#)) staví najisto dodatečným textem, že jakýkoli vládní návrh musí Zákon respektovat, jinými slovy přisvědčuje logice výkladu pravidel ze strany NRR.

- (2) *Na situaci, kdy návrh zákona o státním rozpočtu na rok 2026 nebyl v 1. čtení schválen a byl vrácen vládě k přepracování, se vázanost výdajovými rámci nevztahuje a v této fázi je naopak nutné řídit se doporučeními Poslanecké sněmovny uvedenými v jejím 46. usnesení z 3. schůze ze dne 26. listopadu 2025.*

NRR konstatuje, že usnesení Sněmovny má nižší právní sílu než platný zákon.

- (3) *Výpočet NRR zcela opomíjí skutečnost, že součástí českého právního řádu je přímo aplikovatelné evropské nařízení č. 2024/1263 a z něj vyplývající národní úniková doložka na obranné výdaje. V aktuálním návrhu státního rozpočtu je již úniková doložka schválená Radou EU dne 30. 6. 2025 zohledněna, a to v celkové výši 55 mld. Kč. Po jejím započtení činí limit 292 mld. Kč a domnělé překročení představuje 18 mld. Kč.*

Zmíněná úniková doložka, týkající se obranných výdajů, nemá na český rozpočtový proces žádný vliv. Jedná se o *Doporučení Rady EU ze dne 8. července 2025, kterým se Česku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou EU podle nařízení 2024/1263*. Jinými slovy se jedná o možné překročení fiskálního rámce EU, za které by případně nebyla ČR sankcionována Evropskou komisí při vyhodnocování jeho plnění. Pokud by byl výklad MF správný, pak je pro NRR s podivem, proč již minulá vláda této únikové doložky nevyužila, neboť státní rozpočet byl schvalován až po červnu 2025, a navíc v situaci, kdy výdaje na obranu se měly meziročně navýšit. NRR trvá na tom, že při sestavování státního rozpočtu je nutné se řídit legislativou národní. V opačném případě by totiž nebyla platná ani hranice tzv. dluhové brzdy, kterou zákon stanovuje na úrovni 55 % HDP, a tedy přísněji než primární právo EU.

NRR navíc konstatuje, že MF ČR argumentuje v tomto bodě zcela nekonzistentně. Nelze o témže návrhu státního rozpočtu zároveň tvrdit, že je v souladu se Zákonem, protože ten se na uvedený rozpočet vůbec neaplikuje, a následně uvádět, že sice v souladu není, ale jen o nižší hodnotu, než jak kalkuluje NRR. Výdajové rámce byly překročeny a jakkoli NRR trvá na tom, že o celých 64 mld. Kč, tak i nižší překročení by stále bylo překročením, a tedy jednáním mimo rámec Zákonu.

O Národní rozpočtové radě

Národní rozpočtová rada je nezávislý odborný orgán, jehož hlavním posláním je vyhodnocovat, zda stát a další veřejné instituce dodržují pravidla rozpočtové odpovědnosti daná zákonem č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Činnost Národní rozpočtové rady zároveň přispívá k udržitelnosti veřejných financí České republiky a snižuje riziko nadměrného zadlužování státu. Členy Národní rozpočtové rady jsou Mojmír Hampl (předseda), Petr Musil a Luboš Komárek. Více informací naleznete na www.rozpoctovarada.cz.

Kontakt pro média:

Ing. Tereza Sura, tisková mluvčí

+420 774 370 366, media@unrr.cz